

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. ΠΕΔ VII, 36/1968

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεκ. 1969 / 5-3-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Κάνδια.....
 (παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας Ναυπηλίας
 Νομοῦ Ἀρχολίδος.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Βασί-
λειος Χασάπης ἐπάγγελμα διδάσκαλος.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κάνδια... Ναυπηλίου...
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... πέντε (5)...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Σωτήριος Τριάντας...

ἡλικία 45... γραμματικαὶ γνώσεις Β' Δημοτικῆς
 τόπος καταγωγῆς Δουβλίν
Τριπλίτης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περικοχὰ προωρῶντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
 βοσκήν ποιμνίων; τὰ πράγματα ἔβασκον ἐν
ἀγρῷ καὶ ἐν χερσὶ καὶ ἐν χερσὶ...
- Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα; ἂν χάσκει... ἐν χωριστῶν... ἀλλὰ καὶ χρόνῳ
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς τοὺς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του; ὅχι... κάθε παιδί ὅταν πατρὺς ἐκείνου
πάρειναι τὸ μερίδιόν του... Μοιράζονται... τὰ
τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς... ὅτι ἔχει ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
τὰ καὶ γράμματα... τὸν...

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *καὶ μὴ τῶν γεωργ. καὶ μὴ τῶν κτηνοτροφ. καὶ αὐτοῦ*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἔκαψαν όλες τις δουλείες*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἔρεναν όλες κτήσεις οικογένειες καὶ ἔβαζαν είτε κτενικά είτε τριτάτικα είτε φεοδαμοῦτο*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) *Καλλήγοι Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ... φτωχοὶ ἄνδρες καὶς εἰσι*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) *καὶ τὰ δύο*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραυητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ναι ... ἔβαζαν ἑσάτες εἰς πολλές δουλείες καὶς ἐποχικῶς ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες παίρνειν καὶ ἀπὸ τὰ δύο*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὕπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ναι ... ἔχαν δούλους ἀπὸ βρωχὴ καὶ ἀρεάντες οικογένειες καὶ ἀπὸ τὰ δύο*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *ἐπὶ πᾶσι ἀνὰ ἐξο. ἔσαν φτωχοὶ ἐπὶ ἐκείνῳ πᾶσι ἀμνηστῶν ἐπὶ γυρω χωρὶ*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται *Ναι* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; *ὄχι ... ἔκαψαν τέτοιους*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;...

μόνον μὲ τὴν κοπρὰ τοῦ βοδιῶ
καὶ τοῦ γιδιῶ καὶ προβάτων
ἔδωκεν τροφὴν ὅχι

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... γύρω... ἐστὶν 1935

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;... τὸ σιδηρόφρενο τὸ 1910 καὶ μηχανὴς τὸ 1940

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποίᾳ κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;... τὸ μονόφτερο ἐστὶν φθινόπωρον

καὶ τὸ δίφτερο ἐστὶν διπλὴ χωράφια πᾶν ἔχον καὶ πετρέλαιο

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χεράκι 4. ὕψις 7. 10. προχὸς
2. χερίδα 5. Τεταρτὴ 8.
3. Κοιτῆρι 6. ὀπίσθιον 9. σταθὰρι

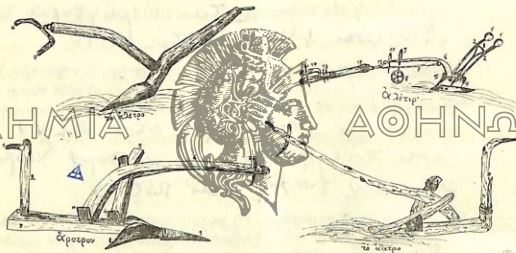
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1940
3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1940

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1950.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ... 1936.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον... οἱ γέλιοι οὐ νοκε κεράει
μόνο ἀρότρον ἐπὶ τοῦ καὶ ὑπὸ ἀπὸ
τοῦ γύψου.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστελετε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὅλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆ-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειῶσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

8.2. εἶχε σιδερέϊο ἢ τοῦ ἴδιου.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; εἰς σπάδι

καμπύρην

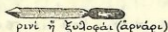
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ὕλη

βίδερο καὶ εἶχε τρύπες ἐπὶ μιᾷ
κεφαλῇ.

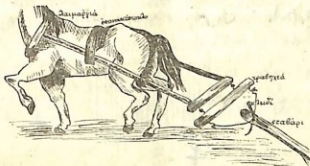
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

σκεπάρνι, σκεπαρνεκ, άρίδα, ξυλοφαΐ

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

(.Περιγράφεται ἔναντι).

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας .

οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).

Πρῶτα περνάμε
εἰς τὴν γῆν καὶ τὸ ξυλό. μεταφ. φέρνουμε τὸ ελατήριο καὶ
τὴν κουλούρα εἰς τὸ προχο.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... ἔναν...

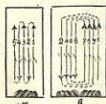
δοῦ. πῆρε καὶ μετὰ τὸ ἔνα γῶο μόνο καὶ προ-
ελάμε ἔνα μεγάλο τραβηκτό καὶ σπῶν ἄνω ἔνα
μικρὸ καλὰ κρο. τὰ οὗ γῶα ἐπὶ τὴν τῆς σχοινί εἰς
ἀπὸ τῆς 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως : (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
εἰς τὰ κέρατα καὶ εἰς τὸν ἄνω καὶ τὸν κάτω
εἰς τὰ ἄνω καὶ εἰς τὸν ἄνω καὶ τὸν κάτω

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἔπινυχαν καὶ ἐρχοταν πέρα δώδε

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ἔχι.

+

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); εἰ σπορίες

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν; εἰ δὲ καὶ ἡ λωρίς εἰναι περὶ

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηται ἄροτρον; πῶς γινόνταν εἰς ἀκρὰ καὶ ἐξωτικά μέρη.

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. τὸ ὑνὶ πάντα πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ὅ? όλα το ποιο. Αυτό το κανο-

νιζις ἢς τὴν σπορὴν ἀνέβαζες ἢ κοπέςαζες
τὸ σταθάρι

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. πάντα ἐκώναμε ἐν
ἁλίστρῃ (ἔρχωμ) ἐπὶ ἀραβοσίτῃ τὰ
διβόλιζαμε κατὰ τὴν ἁλίστῃ.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἀνάλογα μὲ τὰν ποτὸ ἐκώναμε κατὰ
δύο καὶ τριὰ ἁλίστριά.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἕνα χρόνο

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ἕνα ἢ δύο ἀνάλογα τὸ χωράφι

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; μὲ τὸ τζοβλά
ἢ ὁ νερονθῶς τοῦ μουδαρίου.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

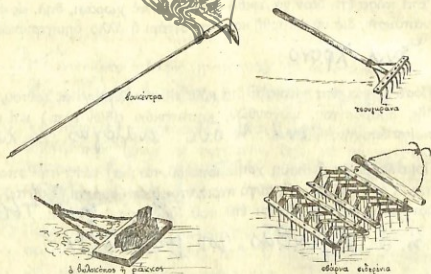
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *μὲ τὴν ζυγὰν*
ἢ ζυγόν πάλιν ὅταν μπαρσανάκι
καὶ πῶς εἴχῃ βούκντρον.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *τὰ ἰσοπεδωνάρια μὲ τὸ ζυγόν*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὥς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

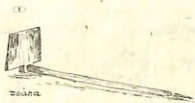
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 (για ἐκκρεμά ζεύγη) (για ἐκκρεμά τρέφι) (για ἀπείλιξ)
 ΚΑΡΜΑΤ. ΞΥΝΑΦΙ ΤΑΥΤΗ

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

ὅλοι λυγόντων ζευγολογεῖς

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Διὰ τὴν σπορὰν χωρὶς σπινθὴν καὶ ρικνὰς καὶ τὰ ἀρχαῖα

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

ὅλα τὰ κτήνη ἐπαρθεῖς ἐπὶ τὴν πρώτην χρονίαν

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

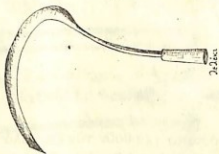
ἐφυτεύοντο ἐν γόνθεσιν καὶ ἀνοι-
 γαρεῖς καὶ τὰ τὰ μὴ ἐν γόνθεσιν

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *μὲ τὸ δρεπάνι*
μὲ δόντι

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

δὲν ἔχουμε πλεονέκτημα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *μὲ κόσες*

οὐδὲν ἄλλο

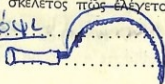

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἥτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ὀδοντωτή*

- 4) Πῶς ᾤτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ἀπὸ ξύλου*

Τὸ ἄλλο δρεπάνι κόψη

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ὁ θυγάτης

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ὅσα γίνονται ἐπὶ τὰ χεῖρα καὶ ξερρὶ γυναικας τὰς κεντρικὰς ἐπὶ τὰ χεῖρα

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ἐπὶ τὸν ἕλκοντα χαμηλὰ γὰρ νὰ ὅχι γὰρ ἀπὸ τοῦ γύρω ἐπὶ 15 πόδας

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ἀποθετὰ, ἀποκατεμνυῖα ἢ κατεμνυῖα

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χειρές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀφαιροῦν τὰς χεῖρας καὶ κατεμνυῖα ἐπὶ τὸν δένοντα

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρός) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ἐπὶ τὸν δένοντα μαζί τρεῖς χειρές καὶ τότε ἀφαιροῦν χερόβολα. Μετὰ δὲνόμε δέκα χερόβολα εἰς τὰ σταχυὰ σταυρωτὰ καὶ αὐτὰ ἀφαιροῦν διπλάτι

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. Χιρσοβόλα

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποιοῦν ; ὅλοι μάτ
ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐπαγγελματίες
δὲν ἔρχονται ἀπὸ ἄλλων τόπων

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὰ ἡμερομισθίων ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας δυνατολογίαν) ἀνάλογα εἰς τὴν
ἐνδεχόμενῃ ἐννύκτιον ὅπως μὴ εἶδον
καὶ μὰς ταῖς ἡμέραις κινδύνου
τὸ ὑπεροπιδιο δὲχόταν καὶ μισθό
δοῦναι

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λυντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ὅτε χροιά
μετὰ τὴν κινδύνου καὶ καλὴν ἢ καὶ λυγρὴν
δὲν πῆλυνον ἐπὶ μὲν ἔχον
καλὴν γυναικῶν

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναι. Συνήθως Δευτέρα καὶ Πέμπτη
ποῦ Τρίτη καὶ Κυριακή

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *τραγουδοῦσαν.*

(Τὴν δὲ θύρα καὶ τὴν ῥυτίδα καὶ
τὴν γυνῆα μου)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *ἀφένουμε λίγο για το λαό.*

για τὸ χριστό καὶ τοὺς φτωχοὺς.
ἀλλὰ δὲν τὰ φένουμε τίποτε.
καὶ σπρωχν τὰ γῶδ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

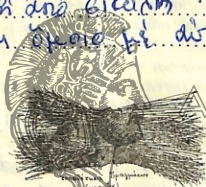
ἀμέσως μετὰ
τὸ θερισμό.

2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Τὰ χεῖρ-
 βολὰ ῥεπαίναν ὑπὸ τὸ ἀπλωμένο
 δεματικὸ σταυρωτὰ καὶ ῥέπονταν
 ἐπὶ μένῃ καὶ δυναμῇ. Ὁ ἴδιος πλὴν
 ῥέπει καὶ σφύγγει καὶ τὴν ἀγκαλίαν.
 Τὸ δεματικὸ ἦτο ἀπὸ τοῦ ἴσου τοῦ βίτ-
 ρι ἢ ἀπὸ βίκας.
 ἦν δὲ ὁμοίον πρὸς αὐτὸ τὸν εἰκόνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

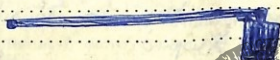
3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
 κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
 δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; ἐπὶ τῇ
 ἀρχῇ συγκεντρώνοντες φορτῶν φορτῶν ἐς
 θυμὸν καὶ μετὰ εἰς χωρὶς. Μετὰ τὰ
 παίρνουμε ἀμέσως καὶ τὰ συγκεν-
 τρῶν ἐπὶ εἰς τὸν θυμὸν καὶ εἰς τὸν
 θυμὸν καὶ εἰς τὸν θυμὸν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. ἀπὸ τὸ 1920-25
 καὶ τίς φυτεύουμε ἐν γούθῳ.

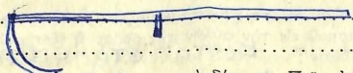
- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν, σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. ἐπὶν ἀρχὴ μὲ τὸ πλάτυ
 ζυνάρι καὶ ἀργότερα μὲ τὰ ἰσφί.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίκετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. καὶ συνήθως
 μὲ βίκο, λαδοῦρι, καθαμπόκι. Τὸ βίκο καὶ
 τὸ λαδοῦρι τὰ ἐπένεμε τὸ φθινόπωρο. Τὸ καθαμπόκι
 τὴν ἄνοιξιν. Τὰ κόβαμε ἐπὶνὼ ἐπὶ δρόμο. τὰ κορπῶ
 μὲ κόβον ἢ ξερρίων καὶ τὰ ξερνῶμεν ἐκτὶ ἐν βάρῳ
 καὶ τὰ μεταφέρουμε ἐπὶ ὀπίθιν ξερρῶνα.
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). τὸν μαίον καὶ μὲ κόβον.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Τὸ χόρτα ξεραίνονται στὸ χωράφι καὶ θάβονται
 ἕνα περὶνὸ εἰς δεματία. Μάλιστα μεταφε-
 ρωτογραφίας)
 ροταν καὶ περὶ νὰ μὴν εἰσβύται.....
 ἔρχονται εἰς χρυσοποιουσάμε :

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματίων πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκentrώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Μακα*.

τὰ δεμάτια τὰ δεματία τὰ φορτωμένα στὴ
 γῶνα καὶ τὰ πυγαινάμε στὸ ἀλώνι ἀπὸ τὰ
 τὰ χωράφια καὶ ἔκει τὰ ἀλώνισαμε
 κοντὰ στὸ χωριό.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν
 δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνίστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *ὁ χωρὸς*.

ἄρχονται δεμωνοστασι. τὰ δεμάτια
 χτυποῦνται ἐπὶ ἑνὶ ἐπάνω στὸ ἄλλο
 γὰρ τοῦτο.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σὰς ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; *ὕπρχε ἀνέκαθεν*
ἀλώνι. ἔνν. ἔχινεται ἀπὸ τὸ χω-
ριό. τὸν καρπὸν ἀπὸ τὸ ἄχυρο.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; *κοντὰ στὸ σπίτι, ἢ ἀν.*
ἐντὸς κοινῆς ἐστὶν γειτονία δ' ἕνα
μέρος κοινόν.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἀνήκει καὶ εἰς μία καὶ εἰς πολλές
ὅταν γινῇ ἀδελφοκορία

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; ἀπὸ τὸ πρῶτον
πὺν φρεσίνει ὁ ἥλιος μέχρι τοῦ 3 τοῦ 4 τοῦ
ἡλίου μετ

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) χωματάλωνο - πετράλωνο

Τὸ πετράλωνο φρεσίνεται με πλάκες καὶ

εἰς μίαν ἡμερίαν. ὁ στόλος τὸ χωματάλωνο ἀπὸ
ἀπὸ τῶν ἡμερίων 16 καὶ δὲ τὸ πετράλωνο

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). στο πετράλωνο ἐκβάλλει τὰ χορτὰ καὶ

Τὸ χωματάλωνο πατιζοῦται καὶ στρωνοῦται με
ἄχυρο τῆς τοῦ ἡλίου

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; οὐκ ἔστιν εἰς

εἰς μίαν ἡμερίαν ἢ πρὸς τὴν ἡμέραν τὴν 16 καὶ δὲ
καὶ μὴν γινῇ Τρίτη ἢ Κυριακή

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

Ήταν στο σπίτι ξαπλώνει να διαβάσει

Κερί 766 το δέντρο ἡλίου καὶ ἐρθε. Τὸ δένδρον
 καὶ ἡφανένον ἐρθὶα γύρω γύρω. Κατόνιν, ἡδυνάτων
 ἀνὴρ γὰρ πρὸς τὴν πρὸς καὶ πρὸς γυμνασίων πρὸς τοῖς ἐκπαι-
 υδαὶ καὶ διδασκαλῶν.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλάχου τοποθετείται προς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
 νηοῦ ἑξήλινος στυλός, ὅπου δὴ μέτρων (καταμένους στήγερως,
 στρούλουρας, δοικαυή, βουκαυή κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγραφάμενα, διὰ τὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἑπὶ ὀρθοῦ κέντρον τὰ ζῶα, ὥστε τὰ περιφέρωντα κυκλι-
 κῶς, ἐνὰ ἑρχονται γύρεα, καὶ οὕτω τὰ κόβουν τὰ στάχνα.. **Τα.**

γῶα δένονται μὴ εἰς θυλίαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ

and he told me that he was in the same situation as
yesterday and had not yet been to the court.

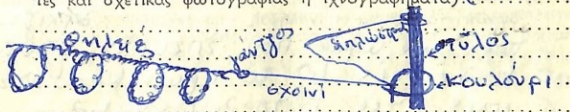
Ναυαί βτό Κουλούρι που γυρίει γύρω από το στήν
Από το Κουλούρι δηλαδή ένα άλλο εκείνη που κρατά ο αεροπ

β) Πώς ζεύονται οι βόες, τα άλογα κλπ. διά τον τρόπον τουτον του άλωνισμού. Πώς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-

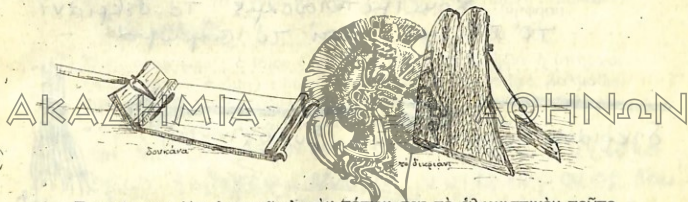
νήεν πρὸς δι-
 σκρίψιν καὶ
 χυρίσιν πρὸς
 καὶ κοινῶν
 καὶ νήεν δι-

στυλον μετὰ τὰ ζῶα· (Εἰς τίνος τόπους δέκεται τὸ σχοινί εἰς θηλείας,
 αἱ ὅποιαι περιβάλλονται τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλῶνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινοῦ, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείας περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

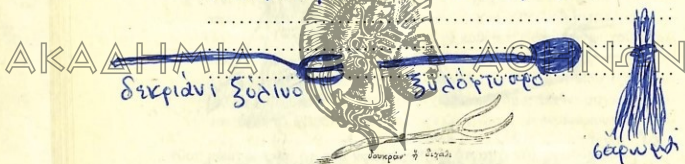
Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
κά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων; *Ἰσχυροὶ ἦσαν οἱ οἰκονομοὶ*

περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ἔχρησιμον αὖτα
τὸ νεοῦνι καὶ ἦσαν εὐδερνιο ἕκως γιὰ ὅτα
τὸ προμυθεύμεται ἀπὸ τὸ εὐδερνιο. Αὐτὸ
τὸ γινώμε πῶς ἀπὸ γινώ γινώ καὶ ὅταν εἶχε κοπὴ
δύο τὸ λευκὸ. 1930. 4

δ) *Από ποίαν ώραν τής ημέρας αρχίζει ο αλωνισμός, κατά ποίαν δέ διακόπτεται διά να επαναληφθῇ τήν επομένην. ; Αρχίζει και τει ενω ωρα που ξεπυρνει γρηγορ και εντ εις 10 το πρωι και σταδ- ωνε εντ εις 15 το απογευμα

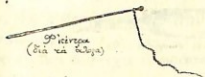
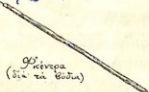
12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι εν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκρανί κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Χρῆται κατὰ τὸν οὐμὸν τὸ δεικνύοντι
τὸ γτυογι καὶ τὸ εἰρωμα

13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το διχάλι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις τὸ άλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφου τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; *Ριχνεῖ καὶ τὰ σκερῖα καὶ τὰ ζῶα*
ἡ ζω. καὶ τὰ κείδια τῶν ζῶων. Μερὲς ἀρκερμένο
δοσικὰ δικάπτουν τὰ ζῶα καὶ χυρίζον τὰ
ζῶα καὶ σκερῖα.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
Ἦτο ἡ ἰσορροπία Βιτὰς ὁμοῖα καὶ
δυνάμει πᾶσι εἶναι ὁμοῖα ὁμοῖα ἀνέναντι

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιοῦ. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν *απλωμα 3 ριζικο*
εξ άλωνι. ήλωνίζοντο μόνο ένα απλωμα
ένα. ίδια ήμέρα. Δεν ήλυνοντα άλλα
αχυα

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθοῦν διά να αποχωρισθοῦν τά άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

λειωρα

- 17) Ποιοι άλωνίζουσι : ο ίδιος ο άγρωγός με ίδια κά του ζώα ή ύπῆρχον (ή ύπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναροί και άγωγιάτες), οί όποιοι ήχον βοδία ή αλογα και άνελαμβάνον τόν άλωνισμόν

οι ειδικοί ήχοντα βοδοδολογοι. Συνήθως
ήσαν ζεμχαν. πολλοι νοικοκυραίοι και
αγκυμιον. οι ίδιοι ται ήλυναν τους
και βοηθούσαν ένας τον άλλο.

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπῆρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμοῦ του καρπού από τούς στάχυν. π.χ. τό κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Όχι. δὲ ήχω ύπ' όφι μου

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποίον τό σχήμά του ;

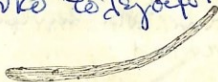
δὲ ήχαμε κοπανο

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)...

ἔμπης... χτυποῦνται
μόνο φακὲς καὶ ρεβιθιά μὲν ἐν αὐτῷ
ὡς κοτωμάτσον τοῦ ἀέρος.

κοπάνος στρογγύλος

ξύλο καμινωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ποσῶς δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπὶ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

ὡς ἀπὸ τῆς οἰκογενείας
τοῦτον ἀπὸ τῶν λιχωτῶν. Ὅποιος εἶχε
πολλὰ τοῦ ἀλώνου.

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχης, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **β. Π. Α. Τ.Ι.Σ**
λίχνη φακὴ καὶ ρεβίθι τὸ κοπάνισμα
δυνατὸς μὲν εἰς ἀλὼνι ἢ εἰς διὰ κωτὸ
τοῦ σπυριτοῦ. λίχνη λίχνη.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

εἰς ἀλὼνις φακὴ ἡλέγαμε πολλὰ τραγούδια. εἰς κοπάνισμα ὅχι. γιατί ἡλέγαμε ἕνα.

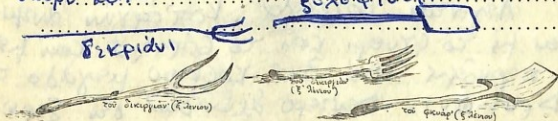
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **ἔχνη το 1953.**

τὴν ἔχνην ἡ πρόσωπο. ἔχνη εἰς τὴν σπυριτοῦ.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ...

οἱ ἀλωνισμένοι στάχες
ἀρχοντοῦ λερωτῆ. τὸ καλὸν ἡμερὴς εἰς τὸ
δεκριάνι πρῶτα καὶ τὸ ζυλόφτυαρο μετὰ τὸ
6 πορὸ κότω. ζυλόφτυαρο.

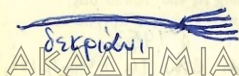
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Πρῶτον τὸ λίνω*

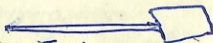
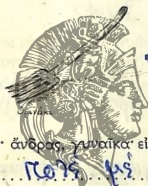
καὶ μαχνητὴ ἔνθα ἔκαστε τὸ ἄκρον αὐτοῦ καὶ εὐχίοταν. Καλοφάγωρο, κατεπὴν τὸ λινὸν καλὸν ποιεῖν ὥστε γύρω ἀπὸ τοῦ σώματος. Δὲν καρφώνεται τίποτε.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Πρῶτον γίνεται*

ἐν τῷ δεκρινάκι ὥστε ἡχοφίαν ὁ καρπὸς. Μετὰ ἀνεμίζεσθαι ὁ καρπὸς ἐν τῷ ζυδόρτυον.

δεκρινάκι
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ζυδόρτυον
ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ; *οἱ καὶ κατὰ τὴν ἀμοιβῇ.*

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἀφαιρῶν κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀνεμίζεσθαι ἐν τῷ φτυάρι καὶ τὸ ἄκρον καὶ μετὰ τὸ περνᾶν ἀπὸ τοῦ ἡχοφίου μετὰ τὸ δαυτῶν. Δεῦτερον ἀνεμίζεσθαι ἐν τῷ ζυδῷ.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

..... *Ἀνέμω*

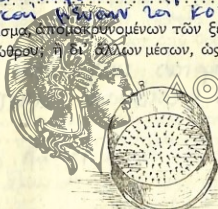
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *παίρνου-
με ἕνα δεκρίανι χοντρό καὶ τὸ ἕνα ἄκρο του βλαίνει βέ
ἕνα ποικουτσι ἄπο ἕνα χραπάλι πιδνέι ἡ χαλκαδα
τοῦ δρυ-ονισοῦ. Μὲτὰ πέρτει ὁ καρπὸς καὶ κοσκινίζεται
φύγει ὁ καρπὸς κοντὺ καὶ βύσαν καὶ κοτέλια.*
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσμί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

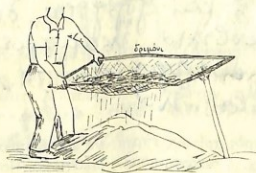
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

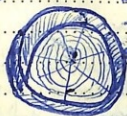
κόσκινο ἡ ἀρυλλοῖς

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Κρετὰ γὰρ δρυμόνι σπῖν ἄκρη καὶ γὰρ καὶ
νῆ. Τὸ δρυμόνι εἶναι γὰρ κόκκονο

δρυμόνι

Οὐχὶ καὶ

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

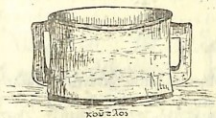
Ὁ καρπὸς μαζεύεται εἰς τὸ ξυδοθύρο
ἀπὸ τῶν ἀλώνων τινος. Ἰππῶν ἐπὶ τῷ ἑσπέρῳ

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. πρὸς τὴν ἀποθήκην ὁ καρπὸς μεταφέρεται ἢ καὶ γυρίζεται διὰ τὴν φανὴν πέρα κονδύλῳ, ἡκαίμαμε, ὁ καδένος καὶ νῆ δώδονε καὶ τὸ ἀλογιᾶτικο, βγαί, δέκα ἔνα

γ'.1) Ποῖα ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Δίνουμε τὸ ἀλογιότικο, γιὰ τὸν ἀλογόρεον
πρῶτα δὲν δώσαμε τὸν δρυχάτη καὶ τὸν παπᾶ.
Ὁ μετρητὴς λέγονταν „μυϊκόλο“, εἰς τὸ μισο-
κοιλι πὺν ἐλάνω.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μετὰ τῶν δημοτικῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) α) τὸ παπαδιάτικο β) τὸ ἀγρο-

φυλακιάτικο γ) τὸ γυφτιάτικο δ) τὸ ἁλωνιάτικο

Συνήθως τὸ μετρητὴς μετρεῖ τὸν ἐνεκεῖς

ἢ μετρητὴς

μετρητὴς

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) α) εἰς τὸν ἁλόνι β) εἰς τὸν ἁλόνι γ) εἰς τὸν ἁλόνι

ἢ εἰς τὸν ἁλόνι

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ, ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ ; Τὸ ἀποδιδέσμεσθαι
 ΠΛΕΚΤΗ (ΔΥΡΩΝΑ) ΜΕΘ' ὧν ὅτι
 ἔχω δὲ ἀφ' ἑνὸς

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

μετὰ τὸ ἀλώνισμα μὲς τὸ κοσκινόν

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι δὲν κινῶμεν τεταύταις

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποσόν χρόνον ;

δὲν ξέρω

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἄναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαίθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὶς ἀποκριές μόνο κατὰ τὴν Κυριακὴν
 τῶν Τυροβαγῶν

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; γίνεται ἐν
 Κυριακῇ τῶν Τυροβαγῶν τὸ θρόνον
 ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὐτῇ εἰς χει-
 τονίδας

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

δείχνει φανός και άφανός

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;.....

εννιωθ να παιδι κανει ελφο

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

Τα παιδια του χωρια τα φερνουν
από το βουνό και παίρνουν και από
εις αυτες

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

οδοι ξερον ναυ θα εχουν φανό και κό-
λιν τρανς ντωνται φάδκαράς και πάνε
παρτες παρτες. Τραχανδάνε και κανουν
δένια και γαβιά και χορεύουν

- γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Τετοια δεν γινονται εμεας

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

Χορός γινεται γυρω από το φανό
και όποιος μπορεί σημάει φωτιά
δένε δι, είνε καιρό, ελφο δέν
γινονται

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

μόνο ξύδα κουφίε

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰούδα

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ἔθιμο καίοντες φανὸς τὴν ὑπόκρισι. Καί-
με ξύδα εἰς ἀμύλα ἢ β. ὑπόκρισις τῆς
γενιτικῆς. Τὸ ἔθιμο φέρει τοὺς τοῦ
καρτελάτος ἐνὶ τῇ οἰκίᾳ ἀπὸ τοῦ
τῶ ἀφ' οὗ ἔχουν φέρει. Πολλοὶ εἶναι
νεμνοὶ καὶ καρτελάτος καὶ κέων χει-
ρονόμις καὶ ἀποκρί. Καθὼς προ-
σπαθεῖ νὰ γνωρίσῃ καὶ καὶ καὶ καὶ
Μετὰ χορεύουν μέχρι νὰ βωδοῦ τὰ
ξύδα καὶ πηδᾷ τὸ κρῦδ.

Μερικοὶ πηδᾷ μὴ φασίᾳ διὰ καὶ.
Ἄλλα δὲ ξέρω.

Σ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠ. ΠΕΡ. ΝΑΥΠΛΙΑΣ - ΕΡΜ.
ΔΗΜ. ΣΧΟΛ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. 16

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΝΗΘΥΛΗ ΤΗΣ
ΝΑΥΠΑΛΕΩΣ - ΕΡΜΑΚΟΥΔΟΣ
800
11.370

Προς
Τον κ. Ενθρονιστή Διευθυντή Σχολής
Ναυπλίας - Ερμακούδος
Εν Ναυπλίᾳ

Υποβάλλω
"Παιδαγωγικὰ Ἐρωτήματα"
Λογίου //

Λαμβάνω τὴν κατὰ τὴν
ὑποβάλλω ὑμῖν, συνυμνημένη, ἑρωτη-
ματολόγιον, διὰ τὰ γεωγραφικὰ ἔργα
καὶ κατ' ἑξῆς πύξιν //

Ἐν Ἀθῆναις Μικροδωρ τοῦ 5-3-70

Ἐντεταγμένος
δ' Α/κας τοῦ Σχολείου

Σχολεύς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ' ΧΑΡΑΒΤΗΣ